

Mira Kukkola

Lomittajien täydennyskoulutus Kaustisen paikallisyksikössä

Koulutussuunnitelma

Opinnäytetyö

Syksy 2017

SeAMK Elintarvike ja maatalous

Agrologi (AMK)

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Elintarvike ja maatalous

Tutkinto-ohjelma: Agrologi (AMK)

Suuntautumisvaihtoehto: Tuotantoprosessit

Tekijä: Mira Kukkola

Työn nimi: Lomittajien täydennyskoulutus Kaustisen paikallisyksikössä

Ohjaaja: Juhani Suojaranta

Vuosi: 2017

Sivumäärä: 37

Liitteiden lukumäärä: 2

Lomituspalvelut ovat Sosiaali- ja terveysministeriön alaista toimintaa, joka vastaa myös palveluiden johdosta, ohjauksesta ja valvonnasta. Lomituspalveluiden rahoitus tulee valtiolta ja toimeenpanovastuu on Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella, Melalla. Mela on tehnyt toimeksiantosopimuksia lomitusten järjestämisestä kuntien kanssa. Järjestävä kunta hoitaa yleensä muidenkin kuntien lomitusta ja näitä useamman kunnan alueita kutsutaan paikallisyksiköiksi. Paikallisyksiköt palkkaavat lomittajia ja hoitavat lomitusten järjestämisen alueellaan.

Maatalousyrittäjällä on mahdollisuus saada vuodessa 26 ilmaista vuosilomapäivää, sijaisapua tarpeen mukaan ja maksullista lomitusta Onnistuneiden lomitusten edellytyksenä on ammattitaitoiset lomittajat, jotka pysyvät mukana maatalouden kehityksessä. Paikallisyksikkö on vastuussa lomittajien täydennyskoulutuksesta ja sen tarve selvitetään kehityskeskusteluiden ja asiakaspalautteiden avulla. Valtion korvaukseen oikeuttava koulutus tulee perustua lomittajan henkilökohtaiseen koulutussuunnitelmaan.

Opinnäytetyön aihe on saatu Kaustisen paikallisyksiköstä, joka hoitaa lomitusta Halsuan, Kaustisen, Perhon ja Vetelin alueilla. Opinnäytetyön avulla haluttiin selvittää Kaustisen paikallisyksikön vakituisten lomittajien suhtautumista kouluttautumiseen ja tietoa siitä, mihin osa-alueille täydennyskoulutusta tarvitaan. Opinnäytetyössä teetettiin kysely vakituksille lomittajille kesällä 2017 ja sen avulla tehtiin koulutussuunnitelma vuosille 2018–2020.

Kyselytutkimuksessa kävi ilmi, että paikallisyksikön lomittajat ovat kokeneita ja hyvin koulutustaustan omaavia. Suurin osa oli kiinnostuneita parantamaan omaa ammattitaitoaan vielä lisää. Täydennyskoulutusta kaivattiin etenkin lypsyn ja ruokinnan automaatioon sekä maatalon tietotekniikan käyttöön.

Avainsanat: lomituspalvelut, maatalouslomittaja, täydennyskoulutus, koulutussuunnitelma

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Food and Agriculture

Degree programme: Agriculture and Rural Enterprises

Specialisation: Production processes

Author: Mira Kukkola

Title of thesis: Relief workers' supplementary training in the local unit of Kaustinen

Supervisor: Juhani Suojaranta

Year: 2017

Number of pages: 37

Number of appendices: 2

The farmers' holiday system is under the control of the Ministry of Social Affairs and Health and funding comes from the Finnish state. The Farmers' Social Insurance Institution (Mela) is the administrator of this service and in practice the services are organized by local units. The local units consist of several municipalities and employ relief workers.

A farmer is entitled to have 26 free holiday days each year and 120 hours of paid subsidies. A prerequisite of successful services are skilled relief workers. Agriculture is developing and the relief workers' professional skills have to stay up-to-date. The local unit is responsible for the supplementary training of the relief workers. The need for training is explained through development discussions and customer feedback. Training should be based on their personal training plan.

The subject of the thesis was obtained from the local unit of Kaustinen. The local unit of Kaustinen arrange farmers' holiday substitution services in Halsua, Kaustinen, Perho and Veteli. The permanent relief workers (56 people) responded to the survey in the summer of 2017. The survey consisted of 24 questions and addressed workers' attitudes towards education and future training topics. According to the study relief workers are professional and wanted to develop even more. Training was required for automatic milking and feeding machines and for the use of farm information technology. Relief workers' training plans for the years 2018–2020 were made in the thesis.

Keywords: farmer's holiday, relief worker, supplementary training, training plan

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	1
Thesis abstract.....	2
SISÄLTÖ.....	3
Kuvioluettelo.....	5
Käytetyt termit ja lyhenteet	6
1 JOHDANTO	7
2 LOMITUSPALVELUT.....	8
2.1 Maatalouslomitus	8
2.1.1 Vuosiloma	9
2.1.2 Sijaisapu	9
2.1.3 Maksullinen lomitus.....	10
2.2 Turkistuottajien lomituspalvelut	10
3 KAUSTISEN PAIKALLISYKSIKKÖ	12
3.1 Valtion ennakot vuodelle 2017	13
3.2 Lomitustoiminnan laadun arviointi 2014	14
3.3 Melan tulokortti.....	15
4 TUTKIMUSMENETELMÄT	17
4.1 Kyselyn suunnittelu ja toteutus.....	17
5 KYSELYTUTKIMUKSEN TULOKSET JA ANALYSOINTI	18
5.1 Sukupuoli, ikä ja työvuodet	18
5.2 Koulutustausta	19
5.3 Lomittajien työympäristö	20
5.4 Oman osaamisen arviointi.....	21
5.5 Koulutuksen kiinnostavuus ja mielekäs koulutusmuoto.....	22
5.6 Kiinnostavat koulutusteemat	24
5.7 Aikaisemmat koulutukset ja työnantajan rooli	25
5.8 Tulevaisuus viiden seuraavan vuoden aikana.....	26
6 KOULUTUSSUUNNITELMA	28
6.1 Valtion korvaukseen oikeuttava täydennyskoulutus.....	28

6.2 Koulutussuunnitelma 2014–2017	29
6.3 Koulutussuunnitelma 2018–2020	29
6.3.1 Kehityskeskustelu	30
6.3.2 Lomitustoiminnan laadun arviointi 2017	31
6.4 Koulutuksien järjestäminen	31
7 POHDINTA	33
LÄHTEET	35
LIITTEET	37

Kuvioluettelo

Kuvio 1. Tilojen ja yrittäjien lukumäärä vuoden 2017 alussa.....	12
Kuvio 2. Lomitustyön arviointi 2014	14
Kuvio 3. Lomittajien koulutustarpeet vuodelta 2014.....	15
Kuvio 4. Lomittajien ikäjakauma.....	18
Kuvio 5. Lomittajien työvuodet	19
Kuvio 6. Lomittajien koulutustausta.....	20
Kuvio 7. Tilat, joilla lomittajat ovat työskennelleet	21
Kuvio 8. Oman osaamisen arviointi.....	22
Kuvio 9. Koulutuksen kiinnostavuus.....	22
Kuvio 10. Koulutukseen innostavat tekijät.....	23
Kuvio 11. Kiinnostavat koulutusmuodot	23
Kuvio 12. Millaisena koulutus koetaan	24
Kuvio 13. Kiinnostavat koulutusteemat	25
Kuvio 14. Tulevaisuus.....	27

Käytetyt termit ja lyhenteet

Mela	Maatalousyrittäjien eläkelaitos
MYEL	Maatalousyrittäjän työeläke
YEL	Yrittäjän eläkevakuutus

1 JOHDANTO

Maatalousyrittäjillä on mahdollisuus lomituspalveluihin ja sitä kautta päästä hetkeksi irti tilan töistä. Onnistuneiden lomitusten edellytyksenä ovat ammattitaitoiset lomittajat, joiden vastuulle yrittäjät voivat hyvillä mielillä jättää tilansa lomansa ajaksi. Nykyaikaiset maatilat vaativat lomittajilta erilaista osaamista kuin ennen. Maatalouden rakennemuutoksen vuoksi parsinavetat vähenevät ja robottinavetat yleistyvät sekä yksikkökoot kasvavat. Käsintehdyt työvaiheet koneistuvat, ja monet työvaiheet vaativatkin nykyään tietokoneen käyttöä. Lomittajilta vaaditaan hyvää ammattitaitoa, jotta työskentely onnistuu erityyppisillä tiloilla.

Lomittajien täydennyskoulutus on heidän työnantajansa eli paikallisyksikön vastuulla ja sen tarve tulee olla kartoitettuna. Ammatillisen täydennyskoulutuksen tavoitteena on ylläpitää lomittajien taitoja ja päivittää tietoja, jotta he pärjäävät maatalouden muuttuvissa olosuhteissa. Ammattitaitoiset lomittajat helpottavat myös hallintohenkilöstön työtä lomitusten suunnittelussa ja töiden järjestämisessä.

Tämän opinnäytteen tavoitteena oli tarkastella lomittajien täydennyskoulutuksen tarvetta ja luoda koulutussuunnitelma Kaustisen paikallisyksikön lomittajille vuosille 2018–2020. Koulutussuunnitelman teon tueksi vakiutuisille lomittajille teetettiin kysely kesällä 2017. Kyselyn avulla haluttiin selvittää, kuinka lomittajat suhtautuvat kouluttautumiseen ja mille osa-alueille koulutusta kaivataan. Tulevia koulutuksia pohtiessa on huomioitu myös asiakkaiden eli yrittäjien palautteet sekä nykyaikaisen maatalon tarpeet.

2 LOMITUSPALVELUT

Maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (L 20.12.1996/1231) mukaan lomituspalveluiden tarkoituksena on tukea maatalousyrittäjän sosiaaliturvan toteutumista, työssä jaksamista ja työurien pidentymistä. Lomituspalveluiden järjestämisestä aiheutuneet kustannukset korvataan kustannusperusteisesti valtion varoista. Lomituspalvelut ovat Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön toimialaa, ja he vastaavat johdosta, ohjauksesta ja valvonnasta. Valtakunnallisesti lomituksen toimeenpanovastuu on Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella. Mela on tehnyt kuntien kanssa toimeksiantosopimuksia paikallishallinnon järjestämisestä ja lomitusten hoitamisesta. Järjestävä kunta hoitaa yleensä myös muiden kuntien lomituspalveluita ja näitä useammasta kunnasta muodostuvia alueita kutsutaan paikallisyksiköiksi. Lomituspalveluita haetaan ja palvelut järjestetään oman kunnan asioita hoitavasta paikallisyksiköstä. (Lomitushallinto 2016.) Vuonna 2017 paikallisyksiköitä on yhteensä 42 (Lomituspalveluja järjestävät paikallisyksiköt 2017 2016).

2.1 Maatalouslomitus

Maatalouslomituspalveluita ovat oikeutettuja käyttämään yrittäjät, joilla on MYEL-vakuutus ja kotieläimiä. Kotieläintuotannon harjoittaminen tulee kuulua maatalousverotuksen piiriin. Kotieläimiä tulee olla vähintään kuusi kotieläinyksikköä, ja maatalousyrittäjän tulee osallistua niiden päivittäisiin hoitotoihin säännöllisesti. Maatalousyrittäjällä on mahdollisuus vuosilomaan, sijaisapuun ja maksulliseen lomitukseen. Yrittäjä voi valita kunnallisen lomituspalvelun tai järjestää lomitukset itse. Kunnallisessa lomituksessa yrittäjä saa lomittajan paikallisyksikön kautta ja itsejärjestyksessä lomituksessa yrittäjä hankkii lomituksen ennakkoperintärekisteriin merkityltä palveluntuottajalta. Kunta maksaa korvauksen lomituksen tehneelle lomituspalveluyrittäjälle. Kasvinviljelijällä ei ole ollut lomaoikeutta vuoden 2015 lopun jälkeen. Turkuuottajilla on mahdollisuus lomituspalveluihin, ja poronhoitajilla on oikeus sijaisapuun. Lomaoikeuden saamisen estää vapaaehtoinen vakuutus sekä työkyvyttömyys-, vanhuus-, ja työuraeläke. (Lomituspalvelut 2017.) Lomituspalvelumaksuja on alennettu vuoden 2017 ajaksi osana maatalouden kriisipakettia (Palvelumaksut ja korvaukset 2016).

2.1.1 Vuosiloma

Kotieläintuotantoa harjoittava maatalousyrittäjä voi saada vuosilomaa vuodessa 26 päivää, joista kolme päivää saa olla sunnuntaita tai pyhäpäiviä. Lomaoikeus on henkilökohtainen, joten lomapäiviä ei voi siirtää toiselle yrittäjälle. Yrittäjät joutuvat pitämään lomastaan 20 päivää samanaikaisesti, jos tilalla on alle 20 eläinyksikköä tai lomituspäivän pituus on yhdeksän tuntia tai alle. Vuosiloma on yrittäjälle maksuton. (Vuosiloma 2016.)

Vuosilomaa saavan yrittäjän on oltava päätoiminen kotieläintalouden yrittäjä ja osallistuttava päivittäin kotieläinten hoitoon. Jos yrittäjä harjoittaa YEL-vakuutuksen alaista yritystoimintaa tilan ulkopuolella tai on työsuhteessa muualle, määritellään päätoimisuus työaikavertailun avulla. Tällaisella yrittäjällä on lomaoikeus, jos hän käyttää maatalouteen vähintään yhtä paljon työaika, kuin muuhun työhön. Aloittavalla maatalousyrittäjällä on lomaoikeus, jos MYEL-vakuutus on voimassa 1.1 lähtien. Usein ensimmäisenä vuotena ei siis ole oikeutta lomituspalveluihin. Tilasta luopujat voivat kuitenkin siirtää lomaoikeutensa, jolloin jäljellä olevat lomapäivät siirtyvät jatkajalle. (Vuosiloma 2016.)

2.1.2 Sijaisapu

Sijaisapua maatalousyrittäjä voi saada silloin, kun on itse estynyt hoitamaan kotieläimiä. Sijaisapujen syynä on yleensä sairaus, tapaturman aiheuttama työkyvyttömyys tai perhevapaat. Sijaisapua voi saada myös sivutoiminen maatalousyrittäjä. Sijaisavun syy on oltava tilapäinen ja sijaisavusta peritään maksu. (Sijaisapu 2016.) Perusmaksu tunnilta on kolme euroa + 1/5400 sijaisavun alkamisvuoden MYEL-työtulosta. Vuonna 2017 maksua on alennettu 31 % maatalouden kriisipaketin johdosta. Jos yrittäjä on työ- tai virkasuhteessa tai sijaisavun syynä on alle kolmivuotiaan lapsen hoito, maksua korotetaan 50 prosentilla. Äitiyspäivärahakaudella maksua puolestaan alennetaan 50 %. Eläkkeelle jäännin yhteydessä tuotannon järjestelyjä varten haettu sijaisapu maksaa vuonna 2017 alennetusti 12 euroa tunnilta. (Sijaisapumaksu 2016.)

Sijaisapu perusteita ovat: työkyvyttömyys, kuntoutustuki, kuntoutus, työkykyä ylläpitävä toiminta, raskaus ja synnytys, isyysloma, adoptiolapsen hoito, alle kolmivuotiaan lapsen hoito, alle kymmenen vuotiaan lapsen sairastuminen, sairaan lapsen hoito tai kuntoutus, kun hakija saa erityishoitorahaa, varusmies- ja siviilipalvelus sekä kertausharjoitukset, lähiomaisen kuolema ja hautajaiset ja yritystoiminnan jatkaminen tai siitä luopuminen. (Sijaisapuperusteet 2017.) Sijaisapua on haettava kirjallisesti omasta paikallisyksiköstä ennen kuin lomittaja saa aloittaa sijaisapulomituksen (Sijaisavun hakeminen 2017).

2.1.3 Maksullinen lomit

Maatalousyrittäjä voi saada maksullista lomitusta kotieläinten hoitotöihin, joko lisätunteina lomittajan työpäivän pidentämiseksi tai kokonaisina lomituspäivinä. Maksullisessa lomituksessa lomittaja saa tehdä vain maatalousyrittäjän tehtäviin kuuluvia kotieläinten hoitotöitä. Maksullista lomitusta on mahdollista saada silloin, kun lomittajia on käytettävissä. Vuosiloman ja sijaisavun järjestäminen ei saa vaarantua maksullisen lomituksen vuoksi. Tuettua maksullista lomitusta yrittäjällä on käytettävänä 120 tuntia vuodessa ja sitä voi käyttää myös pyhäpäivinä. Vuonna 2017 tuetun hinta on 12 euroa tunnilta. Täysin maksullista lomitusta voi myös saada, mutta sitä harvemmin käytetään. Sen hinta on vuonna 2017 35,41 euroa tunnilta ja maksu tarkistetaan vuosittain. (Sijaisavun hakeminen 2017.)

2.2 Turkistuottajien lomitusp

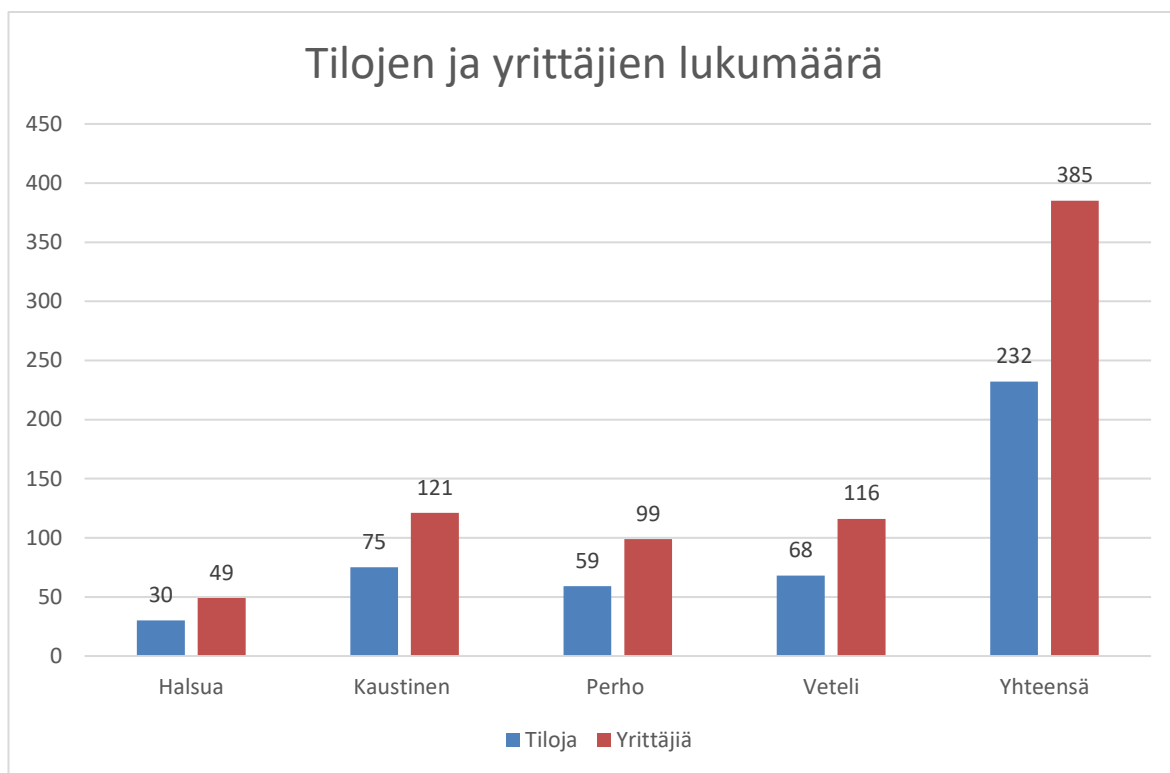
Turkistuottajat, jotka kuuluvat MYEL-vakuutuksen ja maatalouden verotuksen piiriin saavat lomituspalvelut Maatalousyrittäjien lomituspalvelulain mukaan. Tällöin turkistuottajalla on samat etuudet ja edellytykset kuin maatalousyrittäjillä. YEL-vakuutuksen ja EVL-piiriin kuuluville turkistuottajille lomitukset järjestetään Turkistuottajien lomituspalvelulain (L 22.12.2009/1264) mukaan. Lain mukaan turkistuottajan on harjoitettava ammattimaista turkistuotantoa ja oltava sidoksissa päivittäiseen eläinten hoitotyöhön. Tilalla on oltava vähintään kuusi eläinyksikköä. Turkislomituksen palvelut järjestetään siirtomäärärahalla ja Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa

vuosittain turkistuottajakohtaisen lomituksen enimmäismäärän. Maksuttoman vuosiloman lisäksi turkistuottajilla on mahdollisuus pitää maksullista lisävapaata. Vuonna 2017 vuosilomapäiviä on 18 ja maksullista lisävapaata 120 tuntia. Palvelut järjestetään siirtomäärärahalla, joten palveluja voidaan järjestää vain sen verran kuin määrärahasta riittää. Turkistuottajalla ei siis ole ehdotonta oikeutta käyttää lomituspalveluita. (Turkistuottajien lomituspalvelut 2017.)

Turkistilat voivat valita joko kunnallisen tai itse järjestetyn lomituksen. Kunnallisen lomituksen järjestämässä lomituksessa yrittäjien on pidettävä loma samanaikaisesti ja vuosilomassa saa olla korkeintaan kaksi sunnuntaita tai pyhäpäivää. Itse järjestetyssä lomituksessa yrittäjien ei tarvitse pitää lomaa samanaikaisesti, eikä pyhäpäivien määrää ole rajoitettu. Paikallisyksikkö maksaa korvauksen itsejärjestetystä lomituksesta ennakkoperintärekisteriin merkitylle palvelun tuottajalle, vuonna 2017 korvaus on enintään 22,76 euroa tunnilta. Vuosilomalomituksessa lomittaja saa tehdä vain päivittäisiä eläinten hoitotöitä, ei kausiluontoisia töitä kuten nahkontaa. Maksullisen lisävapaan tuntimäärä vahvistetaan vuosittain. Lisävapaata voi käyttää eläinten hoitotöihin, myös kausiluontoisiin. Vuonna 2017 lisävapaan hinta on 6,58 euroa tunnilta. (Turkistuottajien lomituspalvelut 2017.)

3 KAUSTISEN PAIKALLISYKSIKÖ

Kaustisen paikallisyksikkö järjestää lomituspalveluja Halsuan, Kaustisen, Perhon ja Vetelin kunnan alueilla. Kuntien yhteistyö on alkanut vuonna 2004. Hallinto on Kaustisella ja Kaustisen kunnantoimistolla työskentelee lomituspäällikkö, lomasihiteeri ja kolme johtavaa lomittajaa. Vuoden 2017 alussa alueella oli yhteensä 232 tilaa ja 385 yrittäjää (kuvio 1). Tilojen lukumäärä on pudonnut vuoden 2016 alusta 11 kappaletta ja yrittäjien määrä on vähentynyt 24:llä. Vuonna 2017 98 % tiloista on kunnallisesti järjestetyssä lomituksessa. Itse järjestetyssä lomituksessa on vain neljä tilaa ja kuusi yrittäjää. Yli puolet, 56%, tiloista on kahden hengen tiloja. Yhden hengen tiloja on 38 % ja yli kahden hengen tiloja vain 6 %. Yrittäjistä naisia on 33 % ja miehiä 67 %. (Vuosilomaan oikeutettujen tilojen ja henkilöiden lukumäärä lomavuonna 2017 2017.)

Kuvio 1. Tilojen ja yrittäjien lukumäärä vuoden 2017 alussa (Kaustisen kunta 2017).

Tällä hetkellä paikallisyksikön alueella on 168 lypsykarjatilaa, joista 32 on robottitilaa. Lisäksi tiedossa on kaksi uutta robottitilaa. Emolehmätiloja sekä väli- ja loppukasvattamoja on yhteensä 37 kappaletta. Emakkosikaloita on 9 ja lihasikaloita 3.

Hevostiloja 5 ja lammastiloja 2. Turkistiloja alueella on 54 kappaletta, joista 14 on kunnallisesti järjestetyssä lomituksessa. Tarhaajia on 65. (Kalliokoski 2017.)

Kaustisen paikallisyksikössä vakituisia lomittajia on tällä hetkellä 59 ja kesän ajaksi oli lisäksi palkattu kuusi määräaikaista. Vuonna 2016 kunnallisessa lomituksessa tehtyjä lomittajien työpäiviä toteutui kaikkinsa 17 850 päivää ja lomittajien työtunteja 124 454 tuntia. Työpäivän keskimääräinen kesto oli 6,97 tuntia päivässä ja lomituksia teki yhteensä 225 eri henkilöä. Kaikista lomituksista vakituiset lomittajat tekivät 75 %. (Lomittajien työpäivien ja -tuntien määrä vuonna 2016 2017.) Vuonna 2016 yrittäjät pitivät keskimäärin 26,35 vuosilomapäivää. Edelliseltä vuodelta siirtyneitä lomapäiviä oli yhteensä 1872,5 ja niistä pyhiä 215. Sijaisapulomitusta käytti 144 yrittäjää, ja keskimääräisesti he käyttivät 44,47 sijaisapupäivää vuodessa. Ylivoimaisesti eniten sijaisapua myönnettiin syyllä sairauden tai tapaturman aiheuttama työkyvyttömyys. Seuraavaksi yleisimmät sijaisapujen syyt liittyivät äitiys- ja vanhempainrahakauteen. (Vuosiloma- ja sijaisapulomituksen käyttö vuonna 2016 2017.) Tuettua maksullista lomitusta käytti 212 yrittäjää ja keskimääräisesti 46,69 tuntia per yrittäjä. Täysin maksullista lomitusta käytti vain kaksi yrittäjää ja hekin vain yhteensä vajaa 30 tuntia. (Maksullisen lomittaja-avun käyttö vuonna 2016 2017.)

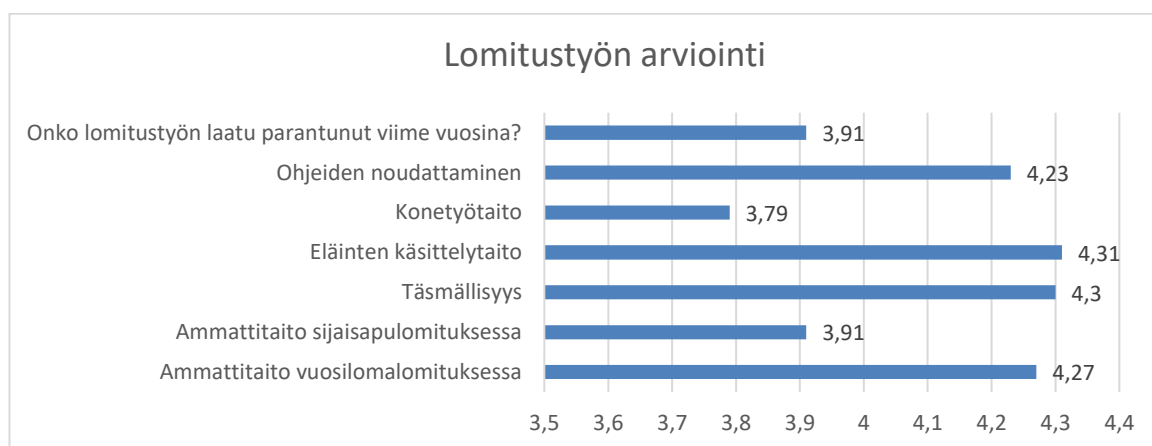
3.1 Valtion ennakot vuodelle 2017

Vuonna 2017 Kaustisen paikallisyksikkö saa valtiolta ennakkoa lomituskustannuksista 2 947 536,00 euroa ja hallintorahaa 277 176,00 euroa. Summat on jaettu tasan joka kuukaudelle ja kuukausittain paikallisyksikölle maksetaan saman suuruisen summa. Lomitus- ja hallintokustannusten määräytymisessä on otettu huomioon vuoden 2015 toteutuneet lomituspäivät. Turkistuottajien lomituspalveluiden kustannusten ennakkomäärät vuodelle 2017 ovat seuraavat, hallintokorvaus 18 456,12 euroa ja vuosilomapäivien käyttöennakko 235 008,00 euroa. Myös turkispuolen ennakot maksetaan kuukausittain saman suuruisina summina. (Ilmoitus lomituskustannusten ja lomituksen hallintokustannusten ennakoiden määrästä vuodelle 2017 2017.) Paikallisyksikön on tehtävä Melalle vuosittain huhtikuuhun mennessä valtionkorvausselvitys edellisestä vuodesta, jossa selvitetään lainsäädännön mukaiset

lomituskulut ja -tulot. Niiden mukaan määräytyy lopullinen valtionkorvaus paikallisyksiköille ja eläkelaitos joko maksaa lisää korvauksia tai paikallisyksikkö palauttaa ylijääneet ennakot. Valtio korvaa vain ne kustannukset, joita voidaan pitää lomituspalvelulain mukaisina. (Maatalousyrittäjien lomituspalvelujen valtionkorvausselvitys 2014 2014.)

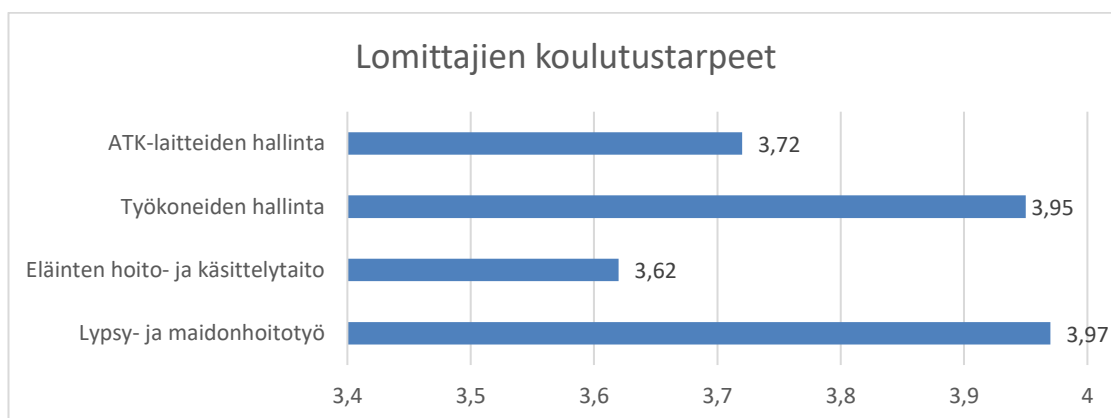
3.2 Lomitustoiminnan laadun arviointi 2014

Alueen yrittäjät ovat arvioineet lomitustoiminnan laatua paikallisyksikön pyynnöstä vuonna 2014. Arviointi on toteutettu kyselyllä ja 263:sta tilasta vastasi 109, vastausprosentti 41 %. Kyselyssä asiat arvioitiin numeerisesti, 1= erittäin huono ja 5= erittäin hyvä. Kysely koostui lomitustyön ja hallinnon arvioinnista sekä lomittajien koulutustarpeista. Lomitustyön arvioinnin (kuvio 2) perusteella asiat ovat olleet hyvällä tasolla. Lomittajien ammattitaitoa on arvostettu enemmän vuosilomalomituksessa, kuin sijaisapulomituksessa. Huonompi tulos sijaisapulomituksessa voi johtua esim. pitkistä sijaisavuista, joissa lomittajat ovat vaihtuneet usein tai tilan vakiolomittaja ei ole ollut aina käytettävissä. Vuosilomalomituksen arviointi on kuitenkin kattavampi, sillä kaikilla yrittäjillä ei ole ollut sijaisapua. Lomittajien eläinten käsittelytaito, täsmällisyys ja ohjeiden arviointi on arvioitu hyväksi. Konetyötaidot ovat olleet heikoimmat, johtuen varmaankin siitä, etteivät kaikki lomittajat osaa käyttää kaikkia koneita. Lomitustyön laatu ei ilmeisesti ole yrittäjien mielestä parantunut kovin paljoa viime vuosina, sillä sen saama arvo voisi olla parempi. (Lomitustoiminnan laadun arviointi 2014, [viitattu 11.9.2017].)

Kuvio 2. Lomitustyön arviointi 2014
(Kaustisen kunta, [viitattu 11.9.2017]).

Koulutustarpeista (kuvio 3) työkoneiden hallinta sekä lypsy- ja maidonhoitotyö nousivat yrittäjien mielestä tärkeimmiksi. Työkoneiden hallinnassa eniten puutteita on rehun tekoon ja jakoon liittyvissä toimissa esim. seosrehuruokinta. Lypsy- ja maidonhoitotyö nousee kärkeeseen. Tähän syynä voi olla se, että lehmät usein reagoivat lypsäjän vaihtuessa. Tilan väellä on oma tapansa lypsää ja lomittaja ei aina pysty lypsämään juuri samalla tapaa. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteivätkö lomittajat olisi ammattitaitoisia. Atk-laitteiden hallintaan ja eläinten hoito- ja käsittelytaitoon oli tui tyytyväisempiä, mutta nekin kuitenkin tarvitsevat koulutusta. Varsinkin atk-taitoja tarvitaan nykyisin enemmän, kun automaatio yleistyy maataloilla. Avoimeen kysymykseen koulutusideoista tuli seuraavia vastauksia: maitomittareiden käyttö, kii- mantarkkailu, rehuvaunun ajo-opetus, eläinlääkitys ja eläimen hyvinvointi. (Lomitus- toiminnan laadun arviointi 2014, [viitattu 11.9.2017].)

Kuvio 3. Lomittajien koulutustarpeet vuodelta 2014 (Kaustisen kunta, [viitattu 11.9.2017]).

3.3 Melan tulokortti

Mela tarkkailee paikallisyksikön toimintaa ja asettaa tiettyjä tavoitteita, joiden mukaan pitäisi pyrkiä toimimaan. Mela antaa joka vuodelle lomituspalveluiden tulokortin, jossa on esitetty kyseisen vuoden tavoitteet. Seuraavat tavoitteet ovat vuodelle 2018 (Lomituspalveluiden tulokortti, [viitattu 12.9.2017]). Vuosilomia tulisi olla vuosittain pidettynä keskimääräisesti 26 päivää per yrittäjä ja vuosilomapäivät tulisi olla järjestetty tasaisesti molemmilla vuosipuoliskoilla. Lomittajien liiallista vaihtuvuutta tilalla tulisi vähentää ja sen avuksi pitää kehittää uusia toimintamalleja. Mela haluaa

paikallisyksiköiden tekevän asiakaspalautekyselyitä, joissa arviointi on 1–5 asteikoilla. Seuraava kysely tulisi olla teetettynä viimeistään vuoden 2018 alussa ja vastausprosenttitarve vähintään 50 %. Tavoitteena on, että asiakkaat ovat tyytyväisiä lomittajien ammattitaitoon ja paikallisyksikön toimintaan. Yhtenä tavoitteista on ammattitaitoinen ja työhönsä sitoutunut lomitushenkilöstö. Lomittajilla tulee olla riittävä ammattitaito niille tiloille, joilla he työskentelevät ja lomittajien tulee ottaa työssään huomioon työturvallisuus. Melan asettaman tavoitteen mukaan lomittajien ammattitaito tulee olla kartoitettu. Tilakohtaista perehdytystä ja täydennyskoulutusta tulee järjestää koulutustarpeiden mukaan. Vuoden 2018 tavoitteena on myös saada tapaturmat ja sairauspoissaolot pieneneväksi edellisestä vuodesta. Lisäksi Mela on antanut paikallisyksiköille Lomitusoppaan (2016), joka takaa lomituspäiväkirjan ja lomituspäiväkirjan yhdenmukaisen soveltamisen kaikissa paikallisyksiköissä.

4 TUTKIMUSMENETELMÄT

Tutkimusmenetelmäksi valitsin määrällisen eli kvantitatiivisen tutkimuksen, sillä se soveltuu hyvin kyselytutkimukseen, jonka aion teettää (Vilkkä 2007). Kyselyyn vastaajat ovat Kaustisen kunnan vakituisia lomittajia. Halusin saada selville kaikkien lomittajien kannan kouluttautumiseen, enkä niinkään perehtyä yksittäisen henkilön kantaan. Kyselyn tuloksia on tarkoitus hyödyntää lomittajien koulutussuunnitelman teossa.

4.1 Kyselyn suunnittelu ja toteutus

Kyselyn kysymykset on mietitty yhdessä Kaustisen paikallisyksikön lomituspäällikön kanssa. Vastaajiksi päätettiin ottaa vakituiset lomittajat. Kyselyssä (liite 1) on yhteensä 24 kysymystä, joista suurin osa on monivalintakysymyksiä ja osa avoimia. Kysely on tehty Webropol-ohjemalla. Aluksi kartoitettiin vastaajan perustiedot, koulutustausta ja se kauanko he olivat työskennelleet lomittajana. Lisäksi kysyttiin mm. kuinka kiinnostunut on kouluttautumisesta ja millaisiin koulutuksiin olisi valmis osallistumaan. Lomittajat saivat valita mielenkiintoisia koulutuksen aiheita ja lopuksi kyseltiin hieman tulevaisuuden suunnitelmista.

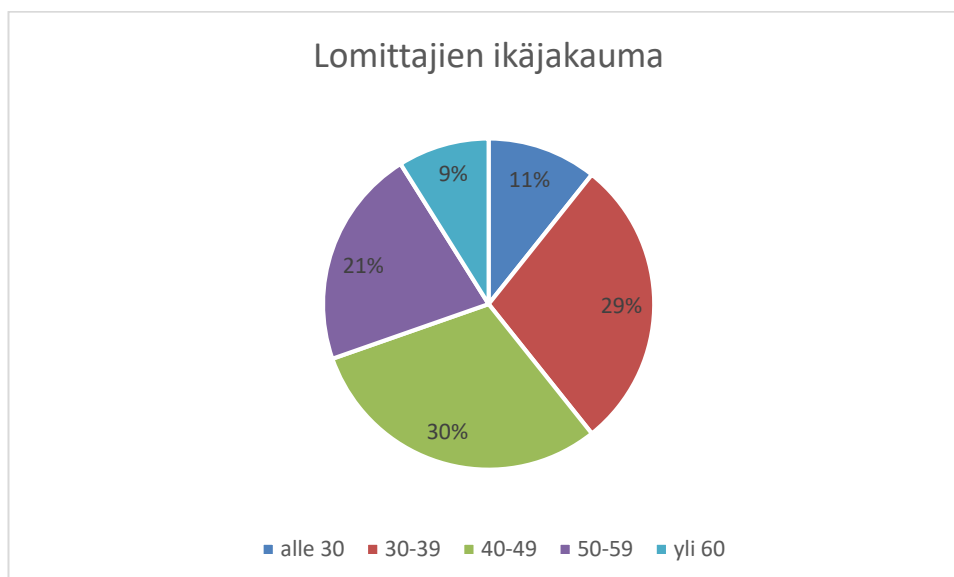
Kysely oli netissä, mutta epäilin, että lomittajat käyvät siellä huonosti vastaamassa. Kaikilla lomittajilla oli yhteinen koulutuspäivä toukokuussa 2017, joten teetin kyselyn heille siellä paperisena. Paikalla oli 48 lomittajaa, jotka vastasivat paperikyselyyn. Tallensin kyselyt itse Webropol-ohjelmaan. Lopuille lomittajille lähetin linkin kyselyyn sähköpostilla. Vastauksia tuli hitaasti ja muistuttelin heitä vastaamaan useamman kerran. Lopulta netissä vastasi 8 lomittajaa, joten yhteensä vastauksia kertyi 56 kappaletta. Suljin kyselyn 29.8.2017. Muutama vakituudessa työsuhhteessa oleva lomittaja jätti vastaamatta. Olen tyytyväinen vastaajien määrään, sillä vastausprosentti oli 95 %. Paperikyselyn teettäminen oli jälkikäteen ajateltuna hyvä veto, vaikka se teettikin lisätyötä vastausten tallentamisessa. Kyselyitä tallentaessa pääsi jo hyvin kärryille vastauksista ja lomittajien mielipiteistä.

5 KYSELYTUTKIMUKSEN TULOKSET JA ANALYSOINTI

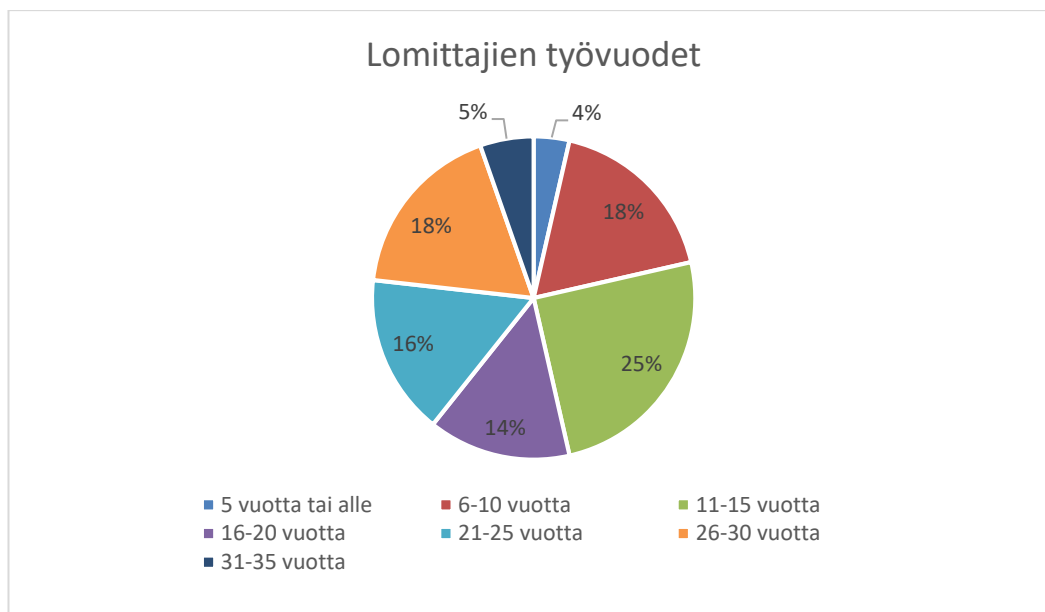
Kyselyyn vastasi yhteensä 56 lomittajaa, vastausprosentti 95 %. Kaikki eivät kuitenkaan vastanneet kaikkiin kysymyksiin, joten osassa tuloksista on mainittu myös kyseiseen kysymykseen vastanneet lomittajat. Kysymyksiä oli yhteensä 24 (liite 1), joista 17 monivalintaa, viisi avointa ja kaksi numeerista. Tulokset on analysoitu Webropol-ohjelman ja Excelin avulla.

5.1 Sukupuoli, ikä ja työvuodet

Kyselyyn vastasi 32 miestä ja 24 naista, eli vastanneista lomittajista miehiä oli 57 % ja naisia 43 %. Nuorin lomittaja on 23-vuotias ja vanhin 62-vuotias. Lomittajien keski-ikä on vajaa 44 vuotta. Alle 30-vuotiaita lomittajia on kuusi eli 11 %, 30–39-vuotiaita 16 eli 29 %, 40–49-vuotiaita 17 eli 30%, 50–59-vuotiaita 12 eli 21% ja yli 60-vuotiaita viisi eli 9 %. Suurin osa lomittajista on siis 30–49-vuotiaita eli parhaassa työiässä (kuvio 4). Paikallisyksikön lomittajat ovat kokeneita ja sen huomaa kuviosta viisi. Suurin sektoreista on 11–15 työvuotta, 25%. Toiseksi suurimmat sektorit ovat 6–10 ja 26–30 työvuotta, 18%.

Kuvio 4. Lomittajien ikäjakauma

Kuvio 5. Lomittajien työvuodet

5.2 Koulutustausta

Kaikki vastasivat koulutustausta kysymykseen ja valittuja vastauksia on yhteensä 76, sillä osalla on useampikin koulutus. Yleisin koulutus Kaustisen paikallisyksikön lomittajilla on maatalousalan perustutkinto. Sen valitsi 23 vastaajaa (kuvio 6). Saman tyyliä koulutuksia ovat myös maamieskoulu, karjatalouskoulu ja karjatalouden koulutusohjelma. Nämä saivat yhteensä 16 vastausta. Suurimmalla osalla on siis alan koulutus. Paikallisyksikön alueella, Perhossa on maatalousoppilaitos, jossa useat lomittajat ovat kouluttautuneet. Useilla taustalta löytyy omalta tilalta tai muutoin hankittua kokemusta, 16 vastaajaa. Hevostalouden valitsi kuusi vastaajaa. Kaustisella on raviopisto ja moni sen käyneistä on päätenyt työskentelemään lomittajana. Näillä henkilöillä on lisäksi täydentävää koulutusta karjapuolelta. Opistotoisia ja AMK-agrologeja oli vain molempia yksi, korkeammin koulutetut harvemmin päätyvät lomittajiksi. Joku muu -kohtaan tuli kuusi vastausta ja ne olivat: maatalouskoneen korjaaja, turkislomittajakoulutus, maa- ja kotitalous yrittäjälinja, maatalouslomittaja-kurssi ja eläinlääkäri. Eläinlääkärin koulutus on hankittu ulkomailla ja vaatii lisäopiskelua täyttääkseen Suomen vaatimukset.

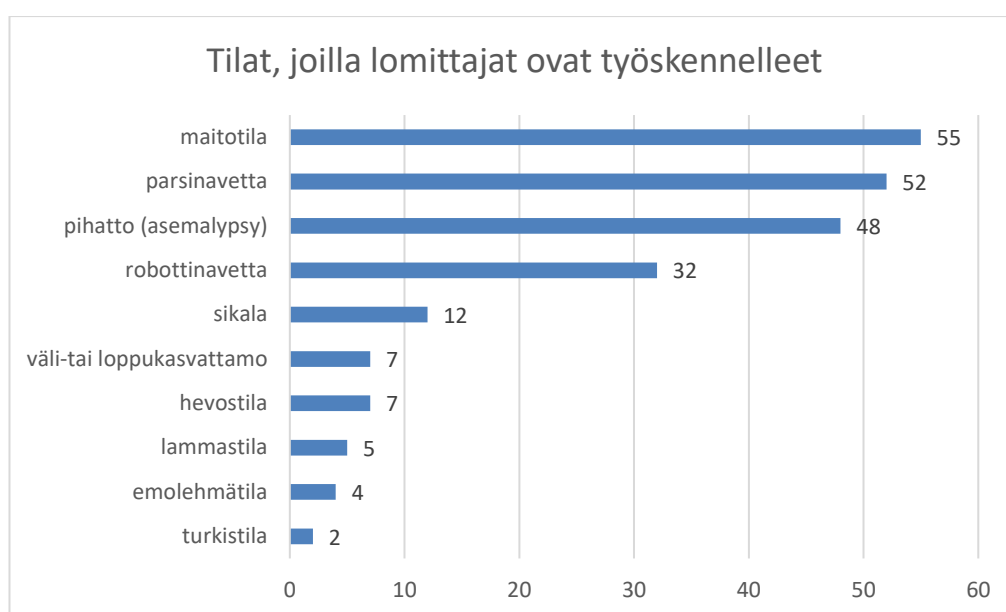

Kuvio 6. Lomittajien koulutustausta

5.3 Lomittajien työympäristö

Kysymykseen tilojen tuotantosuunasta vastasivat kaikki ja valittuja vastauksia on yhteensä 92. Maitotilan valitsi 55 ja valittuja vastauksia maitotilan tyypistä on yhteensä 132. Lähes kaikki lomittajat työskentelevät säännöllisesti maitotiloilla, vain yksi ei (kuvio 7). Lähes kaikki maitotiloilla työskentelevät ovat säännöllisesti töissä parsinavetoissa, 55 lomittajaa eli 95 %. Osalla lomittajista fyysinen kunto ei salli parsinavetoissa työskentelyä. Pihatoissa työskentelee 48 lomittajaa eli 87 % ja robottinavetoissa vain 32 eli 58 %. Osa lomittajista työskentelee vain parsinavetoissa, ja vain hieman yli puolet robottinavetoissa. Paikallisyksikön alueella on vielä runsaasti parsinavetoita, mutta ne tulee tulevaisuudessa vähenemään ja robottitilat yleistymään. Kaikki lomittajat eivät halua opetella robotin käyttöä, mutta olisi hyvä, että kaikki osaisivat käyttää sitä edes jollain tapaa. Kuvio kahdeksan ei kuitenkaan kerro sitä, kuinka moni robottikoulutuksen on saanut. Osa ei koulutuksen käynnin jälkeen ala työskennellä robottitiloilla, jolloin tiedot unohtuvat ja koulutus menee hukkaan.

Maitotilojen jälkeen yleisimpiä ovat sikatilat, ja niillä työskentelee 12 lomittajaa. Sikalataitoiset lomittajat löytyvät pääsääntöisesti Halsualta ja Kaustiselta. Sikalalomitajia ei kuitenkaan ole paljoa, ja samat ihmiset työskentelevät lähes poikkeuksetta myös robottitiloilla. Joskus sikaloihin onkin hankala saada lomittajaa, jos osaavat lomittajat ovat töissä muualla. Muita tuotantosuuntavaihtoehtoja olivat valinneet muutamat lomittajat. Kyseisiä tiloja ei ole paljoa, joten niihin ei yleensä ole ongelmaa löytää sopivaa lomittajaa. Turkislomituksia tekee vain pari lomittajaa. Suurin osa turkistiloista järjestää lomituksensa itse, mutta heille voisi tarjota myös kunnallista lomitusta, mikäli osaavia lomittajia olisi enemmän.

Kuvio 7. Tilat, joilla lomittajat ovat työskennelleet

5.4 Oman osaamisen arviointi

Kysymyksen 8 tarkoituksena oli, että lomittajat järjestävät kysytyt osaamisalueet vahvimasta heikoimpaan, vahvin 1 ja heikoin 8. Kysymys ei kuitenkaan onnistunut aivan niin kuin oli tarkoitus. Osa vastasi oikein ja osa käytti samaa numeroa useamman kerran. Tulokset eivät siis ole aivan totuuden mukaisia (kuvio 8). Niistä pystyi kuitenkin huomata, että vahvimaksi alueeksi lähes kaikki kokivat lypsyn ja lypsyhygienian. Myös eläinten hoito ja niiden hyvinvoinnista huolehtiminen koettiin hyväksi. Heikoimmaksi taas nousivat atk-laitteiden hallinta ja työkoneiden hallinta, jälkimmäinen varsinkin naisten keskuudessa. Myös kiimantarkkailu koettiin heikommaksi kuin muut.

	Keskiarvo
lypsy ja lypsyhygienia	1,91
eläinten hoito ja niiden hyvinvoinnista huolehtiminen	2,11
kiimantarkkailu	3,13
ruokinta	2,61
työkoneiden hallinta	3,52
atk-laitteiden hallinta	3,93
ihmissuhdetaidot	2,89
tuotantohygienia/siisteys	2,43

Kuvio 8. Oman osaamisen arviointi

5.5 Koulutuksen kiinnostavuus ja mielekäs koulutusmuoto

Halusin selvittää kyselyssä lomittajien suhtautumista ammatillisen osaamisen kehittämiseen ja arvelin etteivät he olisi kovin kiinnostuneita kouluttautumaan. Kysymys yhdeksän kuitenkin yllätti positiivisesti, sillä erittäin kiinnostuneita oli 13 ja melko kiinnostuneita 30 (kuvio 9). Oman ammatillisen osaamisen kehittämisestä oli siis kiinnostunut yhteensä 77 %. Kaikki eivät olleet yhtä innostuneita ja ei kovin kiinnostuneita löytyi 12. Ei lainkaan kiinnostuneita oli yksi ja syyksi hän kertoi: ”eläke kiinnostaa eniten”.

	N	Prosentti
erittäin kiinnostunut	13	23,21%
melko kiinnostunut	30	53,57%
en kovin kiinnostunut	12	21,43%
en lainkaan kiinnostunut	1	1,79%

Kuvio 9. Koulutuksen kiinnostavuus

Kysymykseen 11 vastasi 52 lomittajaa ja valittuja vastauksia on yhteensä 77. Eniten lomittajia innostaisi kouluttautumaan oman ammattitaidon kehittäminen ja mahdollisuus parempaan palkkaan (kuvio 10). Mahdollisuutta uusiin työtehtäviin ei koettu

niin suureksi motivaattoriksi. Muuksi syyksi tuli yksi vastaus: ”ei jaksa, kivut estävät”.

	N	Prosentti
oman ammattitaidon kehittäminen	31	59,62%
mahdollisuus uusiin työtehtäviin	17	32,69%
mahdollisuus parempaan palkkaan	28	53,85%
muu syy, mikä?	1	1,92%

Kuvio 10. Koulutukseen innostavat tekijät

Kysymykseen 12 vastasi 54 lomittajaa ja valittuja vastauksia on yhteensä 90. Suosituimmaksi koulutustavaksi nousi käytännönläheinen koulutus, mikä oli ennalta arvattavissa (kuvio 11). Lomittajat ovat tottuneet tekemään käytännön työtä ja oppiminen on heille todennäköisesti luontevampaa käytännössä, kuin luennolla. Tilalla järjestettävä koulutus on hyvä vaihtoehto opetella esim. jonkin koneen käyttöä. Tällöin oppii myös sen tilan tavat, jolla koulutus järjestetään. Vaarana voi kuitenkin olla, että oppii liikaa tietyn tilan tapoja. Luentotyypinen koulutus sai myös paljon kannatusta samoin kuin lyhyt muutaman tunnin koulutus. Osa oli valmis myös osallistumaan pidemmälle kurssille ja muutama oppisopimuskoulutukselle.

	N	Prosentti
2-3 tunnin koulutus	15	27,78%
1-2 päivän koulutus, luentotyypinen	26	48,15%
1-2 päivän koulutus, käytännönläheinen esim. tilalla järjestetty	36	66,67%
pidempi kurssi	10	18,52%
oppisopimuskoulutus	3	5,56%
jokin muu, mikä?	0	0%

Kuvio 11. Kiinnostavat koulutusmuodot

Kysymykseen 13 vastasi 54 lomittajaa ja valittuja vastauksia on yhteensä 59. Myös tämä kysymys oli positiivinen yllätys, sillä kukaan ei kokenut koulutusta täysin turhaksi. Suurin osa kokee koulutuksen olevan mukavaa vaihtelua ja irtautumista päivittäisestä työstä, mutta joillekin se on lisätaakka töiden lisäksi (kuvio 12). Kaikille

yhteisinä koulutuspäivinä osa lomittajista joutuu olemaan myös töissä samana päivänä, sillä lomitukset on pystyttävä järjestämään koulutuksesta huolimatta. Koulutukset pyritään kuitenkin järjestämään niin, että lomittajat saisivat keskittyä koulutuspäivän vain siihen.

	N	Prosentti
mukavaa vaihtelua ja irtautumista päivittäisestä työstä	49	90,74%
lisätaakka töiden lisäksi	10	18,52%
täysin turhaa	0	0%

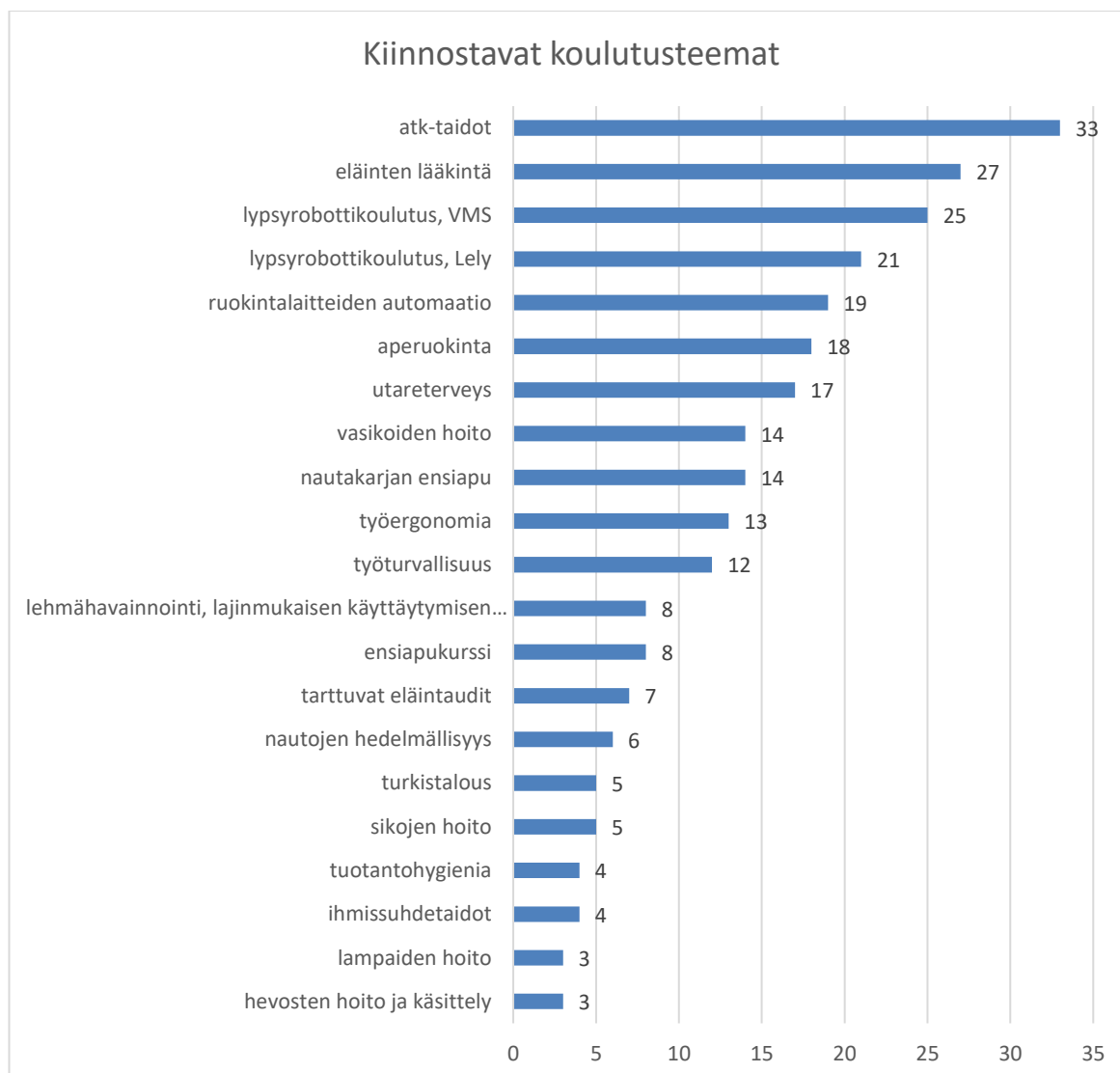
Kuvio 12. Millaisena koulutus koetaan

5.6 Kiinnostavat koulutusteemat

Kysymykseen kiinnostavista koulutusteemoista vastasi 53 lomittajaa ja valittuja teemoja kertyi todella hyvin, yhteensä 266 (kuvio 13). Kaikki vaihtoehdot valittiin vähintään kolme kertaa eli kaikki herättivät jonkinlaista kiinnostusta. Suosituimmaksi nousi hieman yllättäen atk-taidot, 33 valintaa. Toiseksi suosituin oli eläinten lääkintä, 27 valintaa. Seuraavaksi suosituimmat olivat robottikoulutukset, VMS-robotti sai 25 valintaa ja Lelyn robotti 21 valintaa. Kärkipäähän nousivat myös ruokintalaitteiden automaatio, aperuokinta, utareterveys, vasikoiden hoito, nautakarjan ensiapu, työergonomia ja työturvallisuus. Turkistalous sekä sikojen, lampaiden ja hevosten hoito saivat muutamat valinnat. Kyseisillä tiloilla on vähän lomituksia ja lomittavia lomittajia verrattuna lypsykarjatiloihin ja se näkyy tässä vähäisenä kiinnostuksena.

Avoimeen, muita ideoita koulutusteemoista-kysymykseen tuli kolme vastausta: ”Kielten opiskelu, koska tiloilla on ulkomaalaisia työntekijöitä”, ”Koulutuksen tulisi olla täsmäkoulutusta” ja ”Lely Vector ja Juno-koulutus”. Useammalla tilalla on nykyään ulkomaalaisia työntekijöitä ja navetassa voikin joutua kommunikoimaan englanniksi. Lomittajien tulee kuitenkin pärjätä tiloilla suomen kielellä, sillä kaikki alueen yrittäjät ovat suomenkielisiä. Ulkomaalaistaustaisilla lomittajilla on parempi kielitaito, sillä he usein osaavat englannin lisäksi mm. viroa ja venäjää. Koulutuksen on tarkoitus olla täsmäkoulutusta niille osa-alueille ja lomittajille, jotka koulutusta tarvitse-

vat. Yhteisten koulutuspäivien teemat eivät aina välttämättä ole kaikille ne sopivimmat. Ruokinnan automaatio ja ruokinnassa käytettävät lisälaitteet ovat yleisiä nykyaikaisilla maataloilla ja niihin onkin syytä saada koulutusta, kuten eräs lomittaja oli maininnut Lelyn Vectorin ja Junon.

Kuvio 13. Kiinnostavat koulutusteemat

5.7 Aikaisemmat koulutukset ja työnantajan rooli

Kysymykseen 16 aikaisemmista koulutuksista vastasi 25 lomittajaa. Vastaukset olivat saman tyyppisiä ja esille nousivat eniten ensiapukurssit ja robottikoulutukset. Lisäksi mainittiin sähkökoulutus, vasikoiden hoito ja ruokinta, kiimojen tarkkailu, turkislomittajakoulutus, ATK, työturvallisuus ja tarttuvat eläintaudit.

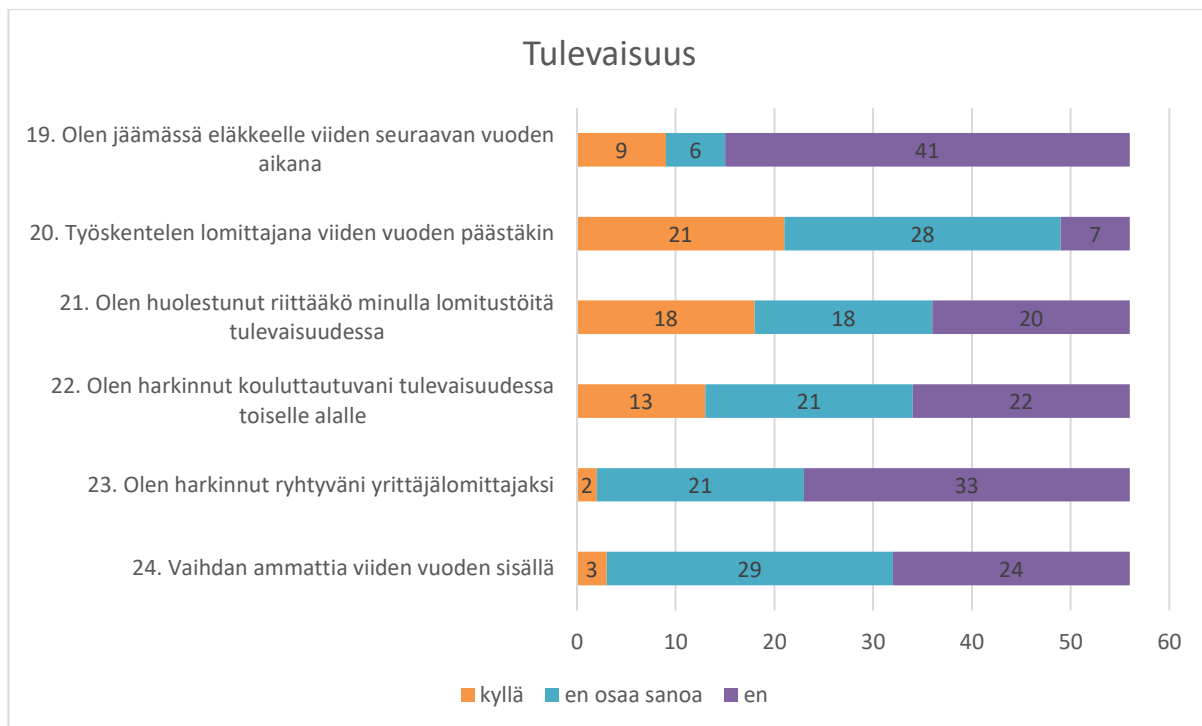
Kysymykseen 17, jossa kysyttiin tyytyväisyyttä järjestettyihin koulutuksiin, vastasi vain neljä lomittajaa. Vastaukset olivat: ”kaikki hyvin”, ”ei päässyt heti toteuttamaan, päässyt unohtamaan”, ”liikaa tietoa lyhyessä ajassa (lely)” ja ”asiat käsiteltiin pienryhmissä mikä oli hyvä asia ja pääsi kokeilemaan asioita käytännössä niin oppi paremmin”. Koulutuksen jälkeen olisikin tärkeää, että lomittaja pääsisi toteuttamaan saamiaan oppeja töissä. Tekemällä asiat muistuvat paremmin mieleen ja toistot esim. robotin käytössä tuovat tekemiseen varmuutta. Usein koulutuspäivän aikana tulee paljon informaatiota ja on suuri vaara, että osa tiedosta menee ohi. Myös sen takia olisi tärkeää päästä toteuttamaan oppeja käytännössä, niin kokonaisuus tulee paremmin haltuun.

Kysymykseen 18, pitäisikö työnantajan tarjota enemmän täydennyskoulutusta vastasi 52 lomittajaa. 34 eli 65 % lomittajista vastasi kyllä ja 18 eli 35% vastasi ei. Suurempi osa oli siis sitä mieltä, että täydennyskoulutusta pitäisi tarjota enemmän. Lomittajilla riittäisi intoa kehittää omaa osaamistaan, kunhan siihen saisi mahdollisuuden.

5.8 Tulevaisuus viiden seuraavan vuoden aikana

Viimeiset kyselyn kysymyksen liittyivät tulevaisuuteen ja lähinnä seuraavaan viiteen vuoteen. Kaikki vastasivat kysymyksiin 19–24. Harmittavan moni kuitenkin vastasi kysymyksiin ”en osaa sanoa” ja osa saattoikin tuntea kysymykset liian henkilökohtaisiksi. Eläkkeelle iän puolesta on jäämässä yhdeksän lomittajaa. Eläkkeelle jäävät vastasivat loppuihin kysymyksiin suurimmaksi osaksi ”en” ja se on huomioitava tuloksissa. Lomittajana aikoi työskennellä viiden vuoden päästä 21 lomittajaa, seitsemän lomittajaa ei. Lomittajista 18 oli huolestunut riittääkö heille lomitustöitä tulevaisuudessa, suurempi osa eli 20 ei ollut huolissaan. Tuleva maakuntaudistus herättää osassa lomittajista epävarmuutta tulevaisuuden ja töiden jatkumisen suhteen. Toiselle alalle oli harkinnut kouluttautuvan 13 lomittajaa, 22 ei harkinnut toista alaa. Suurin osa uudelleen kouluttautumista harkitsevista ovat työskennelleet lomittajana 6–15 vuotta. Yrittäjälomittajaksi oli harkinnut ryhtyvän vain kaksi lomittajaa, 33 ei. Yrittäjälomittajuus on suosittua jossain paikallisyksiköissä, mutta Kaustisen paikall-

lisyksikössä siihen ei ole innokkuutta. Kolme lomittajaa aikoi vaihtaa ammattia viiden vuoden sisällä, 24 ei. Viiden seuraavan vuoden aikana on siis jäämässä pois 12 lomittajaa, yhteenlaskettuna eläkkeelle jäävät ja ammattia vaihtavat. Vain yksi ammattia vaihtavista oli harkinnut kouluttautuvansa toiselle alalle.

Kuvio 14. Tulevaisuus

6 KOULUTUSSUUNNITELMA

Lomittajille suunnitellut koulutukset käyvät ilmi heille tehdystä koulutussuunnitelmasta. Tällä hetkellä paikallisyksiköstä löytyi suunnitelmat tälle ja edellisille vuosille. Opinnäytetyössä kehitettiin koulutussuunnitelma vuosille 2018–2020 kyselytutkimuksen ja asiakaspalautteiden perusteella.

6.1 Valtion korvaukseen oikeuttava täydennyskoulutus

Paikallisyksikön saamaan valtion korvaukseen oikeuttavat eläkelaitoksen hyväksymät maatalouslomittajien ammatillisen täydennyskoulutuksen aiheuttamat kustannukset (L 20.12.1996/1231, 7 luku, 35 §). Täydennyskoulutuksen tulee olla lomitus-toiminnan hoitamisen kannalta tarpeellista ja Melan hyväksymää. Mela on antanut tarkemmat soveltamisohjeet paikallisyksiköille tilitysohjeessa: Maatalousyrittäjien lomituspalvelujen valtionkorvausselvitys 2014 (2014). Lisäksi Mela on antanut asiasta täydentävän ohjeen muistiossa: Valtion korvaukseen oikeuttava maatalouslomittajien täydennyskoulutus ja TYKY-toiminta (2016).

Täydennyskoulutus tulee suunnitella lomittajille henkilökohtaisesti ja tavoitteena on, että lomittaja selviää töistä niillä tiloilla, joilla hän pääsääntöisesti työskentelee. Täydennyskoulutuksen tarve selvitetään lomittajan kanssa käydyn kehityskeskustelun ja asiakkailta saadun palautteen perusteella. Tiedot täydennyskoulutuksesta tulee merkitä lomittajan koulutussuunnitelmaan. Lomittaja voi osallistua samaan koulutukseen toisen kerran vain perustellusti esim. kun tietoja pitää päivittää. Ammatillisen täydennyskoulutuksen kouluttajan tulee hankkia oppilaitoksesta tai alan asiantuntijaorganisaatioista kuten Työterveyslaitos, ProAgria, Valio, Faba jne. Koulutus tulee järjestää ensisijaisesti oman kunnan alueella, mahdollisimman lähellä koulutukseen osallistuvia lomittajia ja kustannustehokkaasti. Koulutukset tulee pyrkiä järjestämään yksipäiväisinä ja koulutuksista tulee pyytää tarjoukset. Virkistystoiminta ja tiedotustilaisuudet eivät ole ammatillista täydennyskoulutusta, eikä niistä saa valtion korvausta. (Valtion korvaukseen oikeuttava maatalouslomittajien täydennyskoulutus ja TYKY-toiminta 2016.)

6.2 Koulutussuunnitelma 2014–2017

Kaustisen paikallisyksikössä on tehty koulutussuunnitelma vuosille 2014–2016 ja vuodelle 2017. Vuodelle 2014 oli suunniteltu seuraavat koulutukset: työhyvinvointi- ja työturvallisuuskoulutus, turkislomittajien koulutus, uusien maitomittareiden käyttökoulutus, Lely-robottikoulutus ja ensiapu-koulutus. Vuodelle 2015 oli puolestaan suunniteltu: Delaval-lypsyrobottikoulutus, eläinsuojelu ja asiakaspalvelutaidot sekä eläinsairaudet. Vuodelle 2016 suunniteltuja koulutuksia olivat paloturvallisuus sekä automaattiruokinta. (Koulutussuunnitelma 2014–2016, [viitattu 12.9.2017].) Vuodelle 2017 oli suunniteltu automaatio- ja robottikoulutukset (Koulutussuunnitelma 2017, [viitattu 12.9.2017]). Vuosittain täydennyskoulutukseen on varattu rahaa käytettäväksi noin 12 000 euroa (Kalliokoski 2017).

6.3 Koulutussuunnitelma 2018–2020

Uutta koulutussuunnitelmaa mietittäessä on huomioitu kyselytutkimuksen tulokset, nykyaikaisen maatilán tarpeet ja asiakaspalautteet. Koulutussuunnitelmassa (liite 2) on joka vuodelle koulutusten aiheet, mutta lopulliset osallistujat kartoitetaan kehityskeskustelujen kautta. Vuoden 2017 lopussa teetettävistä asiakaspalautekyselyistä voi tulla myös uusia, konkreettisia koulutusaiheita. Kyselyn tulosten perusteella on tehty myös henkilökohtaiset koulutussuunnitelmat, mutta ne menevät vain paikallisyksikön käyttöön ja täydentyvät kehityskeskustelujen jälkeen.

Paikallisyksikössä on ollut tapana pitää yhteinen koulutus kaikille lomittajille touko- ja joulukuussa. Toukokuun koulutus kestää koko päivän ja joulukuun koulutus on lyhyt, 1–2 tunnin luento. Vuodelle 2018 kaikille yhteisiksi koulutuksiksi on suunniteltu eläinten ensiapu ja lääkintä sekä eläinten turvallinen käsittely. Eläinten lääkintä nousi esille sekä kyselyssä että yrittäjien palautteessa. Eläinten turvallisen käsittelyn avulla on mahdollista ehkäistä tapaturmia, mikä on yksi Melan tavoitteista vuodelle 2018. Ensiaputaidot on päivitettävä kolmen vuoden välein ja perholaisille lomittajille ensiavun kertauskurssi järjestetään vuoden 2017 lopussa, muille vuonna 2018. Lisäksi tarkoituksena on järjestää Lelyn robotti- ja lisälaite koulutus, osallistu-

jia noin kahdeksan ja koulutus käytännönläheisesti. Aperuokinnan kurssille osallistuvat ne lomittajat, jotka hallitsevat konetyöt ja haluavat kehittää aperuokinnan taitojaan. Koulutuksessa teoria käydään luennolla ja käytäntö käytännön muodossa.

Vuodelle 2019 yhteisiksi koulutuksiksi on suunniteltu työturvallisuus, -ergonomia ja -hyvinvointi, joiden avulla voidaan parantaa lomittajien työssä jaksamista ja vähentää tapaturmia. Toisena yhteisenä koulutuksena on tuotantohygienia, jonka osaaamista etenkin yrittäjät toivovat lomittajilta. Edellisenä vuonna oli Lelyn robottikoulutus ja tänä vuonna vuorostaan VMS-robottikoulutus, järjestäminen samaan tyyliin kuin edellisen vuoden koulutus. Sikakurssille osallistuvat sikaloissa lomittavat ja ne, jotka olisivat kiinnostuneita siellä työskentelemään. Sikakurssin yhtenä teemana olisi tarttuvut eläintaudit ja esim. MRSA-bakteeri, jolta halutaan suojautua tulevaisuudessa. Yrittäjien palautteen mukaan he haluaisivat lomittajilta parempia kone-työtaitoja ja olisi hyvä, että lähes kaikki lomittajat osaisivat käyttää rehunjakovälineitä ja pienkuormaimia. Näihin liittyvä koulutus järjestettäisiin käytännönläheisesti ja niille, jotka sitä tarvitsevat.

Vuoteen 2020 on vielä muutama vuosi aikaa, mutta kaikille yhteisiksi koulutuksiksi on suunniteltu utareterveys ja vasikoiden hoito. Yrittäjät kaipaavat lomittajille koulutusta maidonhoitotyöhön ja on hyvä, että lomittajat osaavat reagoida utaretulehdukseen oikein mahdollisimman nopeasti. Lisäksi järjestetään robottikoulutus sille robotille, jolle on tarvetta. Alueelle voi tulevaisuudessa tulla uusiakin lypsyrobotimalleja ja siihen on reagoitava lomittajien kouluttamisessa.

6.3.1 Kehityskeskustelu

Kehityskeskustelu on esimiehen ja työntekijän välinen keskustelu, jossa arvioidaan työssä suoriutumista ja suunnitellaan tulevaa. Tavoitteena on löytää yhteinen sävel työntekijän ja esimiehen välillä sekä antaa ja saada palautetta molemmin puolin. Työntekijä voi tuoda esille näkemyksiä työstään ja sen kuormittavuudesta. Lisäksi voidaan kartoittaa työntekijän osaamista ja miettiä mahdollisia kehittämisalueita sekä täydennyskoulutuksen tarvetta. (Kehityskeskusteluopas 2010.)

Kaustisen paikallisyksikössä käydään kehityskeskusteluita tasaisesti joka vuosi ja tarpeen mukaan. Seuraavana tavoitteen olisi käydä kehityskeskustelu useimpien lomittajien kanssa vuoden 2018 alussa. Paikallisyksiköllä on oma lomake lomittajien kehityskeskustelulle. Lomittaja täyttää lomakkeen etukäteen ja tulee keskusteluun täytetyn lomakkeen kanssa. Lomakkeessa arvioidaan omaa osaamista, mietitään kulunutta vuotta ja sen onnistumista sekä arvioidaan työhyvinvointia, omaa terveyttä ja toimintakykyä. Lisäksi mietitään työyhteisön toimivuutta, esimiehen toimintaa sekä omia tulevaisuuden tavoitteita ja suunnitelmia. Kehityskeskustelun yhteenve-tona sovitaan yhdessä 1–3 tavoitetta ja mietitään, kuinka ne toteutetaan.

6.3.2 Lomitustoiminnan laadun arviointi 2017

Yksi Melan lomituspalvelujen tulokortin 2018 tavoitteista on, että paikallisyksikkö teettää asiakastyytyväisyyskyselyn viimeistään alkuvuoteen 2018 mennessä. Kaustisen paikallisyksikössä edellisestä kyselystä onkin jo useampi vuosi aikaa ja uusi kysely on tarkoitus teettää vuoden 2017 lopussa. Melan mukaan kyselyn arviointi tapahtuu asteikolla 1–5 ja tavoitteena on saada arvoiksi vähintään neljä. Arvioitavia asioita tulee olla ammattitaito vuosiloma- ja sijaisapulomituksessa sekä niiden toteutuminen, asiakaspalvelu, tavoitettavuus, tiedonsaannin riittävyys ja tuetun maksullisen lomituksen saatavuus. Lisäksi paikallisyksikkö voi lisätä kyselyyn tarpeelliseksi näkemiään aiheita. Kyselyllä kannattaa siis kerätä myös yrittäjien näkemyksiä lomittajien koulutustarpeista ja konkreettisia ehdotuksia. Yrittäjät voisivat kertoa, mikäli heidän tilallaan on esim. jokin laite, mihin lomittajat tarvitsisivat koulutusta suoriutuakseen töistä.

6.4 Koulutuksien järjestäminen

Koulutukset tulee järjestää mahdollisimman lähellä lomittajia eli esim. jossain paikallisyksikön kunnista, riippuen osallistuvista lomittajista. Koulutuspaikaksi sopivia tiloja löytynee joka kunnasta. Koulutukset tulee hankkia alan asiantuntijoilta tai opilaitoksista. Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymällä eli Kpedulla on maaseutuoppilaitokset Perhossa ja Kannuksessa, joissa voidaan järjestää koulutuksia. He

voivat myös hankkia kouluttajat muualta ja järjestää koulutukset esim. Kaustisella. Lähellä olevia alan organisaatioita ovat mm. ProAgria Keski-Pohjanmaa ja Pohjolan Maito. Lisäksi alueella toimii useita ammattitaitoisia eläinlääkäreitä ja seminologeja. Konepuolen koulutusta voidaan hankkia koneita myyvistä organisaatioista, joita löytyy mm. Kokkolasta. Lisäksi maatalouteen liittyen on jatkuvasti meneillään erilaisia hankkeita, joiden tilaisuuksiin voisi osallistua, mikäli aihe on sopiva kouluttautumista ajatellen.

7 POHDINTA

Suoritin erikoistumisharjoitteluni Kaustisen paikallisyksikössä kesällä 2017 ja toimenkuvaani kuului johtavan lomittajan työt. Sain harjoittelupaikasta myös ajankohdaisen aiheen opinnäytetyölle ja sen tekeminen harjoittelun jälkeen olikin luontevaa. Kokemuksesta lomittajana sekä johtavana lomittajana toimimisesta oli suuri apu opinnäytetyön tekemiseen ja käsiteltävien asioiden ymmärtämiseen. Etenkin lomitusorganisaation ja lomitusten järjestämisen ymmärtäminen oli helpompaa ja lisäksi asioita pystyi miettimään useammasta näkökulmasta. Opinnäytetyöprojektini sujuikin hyvin ja melko omatoimisesti.

Mielestäni teettämälläni kyselyllä olisi voinut saada lomittajilta enemmän tietoa ja kattavampia vastauksia, jos heitä olisi ohjeistettu paremmin sen tekemiseen. Kyselyn teettäminen koulutuspäivässä oli hyvä ratkaisu, mutta sen ajankohta aamukahvin lomassa ei varmaankaan paras mahdollinen. Jälkeenpäin ajateltuna koulutussuunnitelman teon tueksi olisi ollut hyvä teettää myös uusi asiakaspalautekysely yrittäjille, sillä edellisestä olikin aikaa kolme vuotta ja sinä aikana asiat ovat voineet muuttua. Lomittajien henkilökohtaiset koulutussuunnitelmat on mietittävä kuitenkin kehityskeskusteluissa ja niitä tietoja ei olisi voinut hyödyntää tässä opinnäytetyössä, sillä keskustelut ovat luottamuksellisia työnantajan ja työntekijän välillä.

Kyselytutkimuksen tuloksena mietityt koulutusteemat olivat melko ennalta arvattavissa, eikä ollut suuri yllätys, että lomittajat kaipaavat koulutusta robottien käyttöön ja ruokinnan automaatioon. Atk-aidot nousivat omaksi yllätyksekseni suosituimmaksi koulutusteemaksi, mutta mitä lomittajat sillä tarkalleen ottaen hakivat takaa? Maatiloilla tarvittavat tietotekniset taidot ovat yleensä sidoksissa johonkin laitteeseen, kuten lypsyrobottiin tai ruokintajärjestelmään. Pelkkää tietokoneen käyttökoulutusta ei siis voi järjestää, vaan tietotekniset taidot tulee sisältyä muiden koulutusteemojen alaisuuteen ja niitä tuleekin painottaa koulutuksissa tarpeeksi.

Lomittajien suhtautuminen koulutukseen yllätti positiivisesti. Alussa ajattelin, etteivät lomittajat olisi kovin kiinnostuneita kouluttautumisesta, mutta reilusti yli puolet olivatkin kiinnostuneita. Lomittajat kaipasivat myös, että työnantaja tarjoaisi täydennyskoulutusta enemmän. Paikallisyksikön lomittajat ovat kuitenkin kokeneita ja koulu-

tukseen osallistumisen tulee olla perusteltua. Melan antamat ohjeet täydennyskoulutuksien järjestämisestä rajoittaa hieman paikallisyksikön toimintaa, eikä lomittajia voida kouluttaa ”huvikseen”. Kaustisen paikallisyksikkö on varannut vuosittain käytettäväksi noin 12 000 euroa koulutuksien järjestämiseen. Mielestäni kaikki raha kannattaisi käyttää ja koulutukset mieltä niin, että niiden järjestäminen on mahdollista.

Opinnäytetyössä on luotu lomittajien koulutussuunnitelma vuosille 2018–2020. Olen tyytyväinen siihen ja mielestäni aiheet vastaavat hyvin yrittäjien, lomittajien ja nykyaikaisen maatalan tarpeita. Suunnitelman täydentämiseksi paikallisyksikön tulee teettää uudet asiakastytyväisyyskyselyt ja ne onkin suunniteltu toteutettavaksi vuoden 2017 lopulla. Lisäksi lomittajien kanssa tulee käydä kehityskeskustelut koulutussuunnitelman henkilökohtaistamiseksi.

LÄHTEET

Ilmoitus lomituskustannusten ja lomitusten hallintokustannusten ennakoiden määrästä vuodelle 2017. 2017. Kaustisen kunta. Julkaisematon.

Kalliokoski, H. 2017. Lomituspalvelupäällikko. Kaustisen kunta. Keskustelu 18.9.2017.

Kehityskeskusteluopas. 2010. [Verkojulkaisu]. Helsinki: Suomen lakimiesliitto – Finlands Juristförbund ry. [Viitattu 15.9.2017]. Saatavana: https://www.lakimiesliitto.fi/site/assets/files/19727/kehityskeskusteluopas_nettiin.pdf

Koulutussuunnitelma 2014-2016. Ei päiväystä. Kaustisen kunta. Julkaisematon.

Koulutussuunnitelma 2017. Ei päiväystä. Kaustisen kunta. Julkaisematon.

L 20.12.1996/1231. Maatalousyrittäjien lomituspalvelulaki.

L 22.12.2009/1264. Laki turkistuottajien lomituspalveluista.

Lomittajien työpäivien ja -tuntien määrä vuonna 2016. 2017. Kaustisen kunta. Julkaisematon.

Lomitushallinto. 2016. [Verkkosivu]. Espoo: Maatalousyrittäjien eläkelaitos. [Viitattu 7.9.2017]. Saatavana <https://www.mela.fi/fi/maatalouslomitus/lomitushallinto>

Lomitusopas. 2016. [Verkojulkaisu]. Espoo: Maatalousyrittäjien eläkelaitos. [Viitattu 28.8.2017]. Saatavana: https://www.mela.fi/sites/default/files/tiedostot/maatalouslomitus/maatalousyrittajien_lomitusopas_20170310.pdf

Lomituspalveluiden tulokortti 2018. Ei päiväystä. [Ppt-esitys]. Espoo: Maatalousyrittäjien eläkelaitos. [Viitattu 12.9.2017]. Julkaisematon.

Lomituspalveluita järjestävät paikallisyksiköt 2017. 2016. [Verkojulkaisu]. Espoo: Maatalousyrittäjien eläkelaitos. [Viitattu 4.9.2017]. Saatavana: https://www.mela.fi/sites/default/files/tiedostot/maatalouslomitus/pyyt_2017_nettiin_voimassaolevat_kunnat.pdf

Lomituspalvelut. 2017. [Verkkosivu]. Espoo: Maatalousyrittäjien eläkelaitos. [Viitattu 4.9.2017]. Saatavana: <https://www.mela.fi/fi/maatalouslomitus/lomituspalvelut>

Lomitustoiminnan laadun arviointi 2014. Ei päiväystä. Kaustisen kunta. Julkaisematon.

- Maatalousyrittäjien lomituspalvelujen valtionkorvausselvitys 2014. 2014. Ohje tilitysten tekemiseksi lomituksen paikallisyksiköille. Espoo: Maatalousyrittäjien eläkelaitos.
- Maksullinen lomitus. 2017. [Verkkosivu]. Espoo: Maatalousyrittäjien eläkelaitos. [Viitattu 4.9.2017]. Saatavana: <https://www.mela.fi/fi/maatalouslomitus/lomituspalvelut/maksullinen-lomitus>
- Maksullisen lomittaja-avun käyttö vuonna 2016. 2017. Kaustisen kunta. Julkaisematon.
- Sijaisapu. 2016. [Verkkosivu]. Espoo: Maatalousyrittäjien eläkelaitos. [Viitattu 4.9.2017]. Saatavana: <https://www.mela.fi/fi/maatalouslomitus/lomituspalvelut/sijaisapu>
- Sijaisapumaksu. 2016. [Verkkosivu]. Espoo: Maatalousyrittäjien eläkelaitos. [Viitattu 4.9.2017]. Saatavana: <https://www.mela.fi/fi/maatalouslomitus/lomituspalvelut/sijaisapumaksu>
- Sijaisapuperusteet. 2017. [Verkkosivu]. Espoo: Maatalousyrittäjien eläkelaitos. [Viitattu 4.9.2017]. Saatavana: <https://www.mela.fi/fi/maatalouslomitus/lomituspalvelut/sijaisapuperusteet>
- Sijaisavun hakeminen. 2017. [Verkkosivu]. Espoo: Maatalousyrittäjien eläkelaitos. [Viitattu 4.9.2017]. Saatavana: <https://www.mela.fi/fi/maatalouslomitus/mitentoimin>
- Turkistuottajien lomituspalvelut. 2017. [Verkkosivu]. Espoo: Maatalousyrittäjien eläkelaitos. [Viitattu 4.9.2017]. Saatavana: <https://www.mela.fi/fi/maatalouslomitus/turkistuottajien-lomituspalvelut>
- Valtion korvaukseen oikeuttava maatalouslomittajien täydennyskoulutus ja TYKY-toiminta. 2016. Espoo: Maatalousyrittäjien eläkelaitos.
- Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. [Verkkosivu]. Helsinki: Tammi. [Viitattu 12.9.2017]. Saatavana: <http://hanna.vilka.fi/wp-content/uploads/2014/02/Tutki-ja-mittaa.pdf>
- Vuosiloma- ja sijaisapulomituksen käyttö vuonna 2016. 2017. Kaustisen kunta. Julkaisematon.
- Vuosiloma. 2016. [Verkkosivu]. Espoo: Maatalousyrittäjien eläkelaitos. [Viitattu 4.9.2017]. Saatavana: <https://www.mela.fi/fi/maatalouslomitus/lomituspalvelut/vuosiloma>
- Vuosilomaan oikeutettujen tilojen ja henkilöiden lukumäärä lomavuonna 2017. 2017. Kaustisen kunta. Julkaisematon.

LIITTEET

Liite 1. Kysely lomittajille

Liite 2. Lomittajien koulutussuunnitelma 2018–2020

Liite 1

KYSELY LOMITTAJILLE

1. Nimi _____
2. Sukupuoli
  - mies
  - nainen
3. Ikä _____ vuotta
4. Kuinka monta vuotta olet työskennellyt lomittajana?
  - 5 vuotta tai alle
  - 6-10 vuotta
  - 11-15 vuotta
  - 16-20 vuotta
  - 21-25 vuotta
  - 26-30 vuotta
  - 31-35 vuotta
  - 36-40 vuotta
5. Koulutustausta
  - maamieskoulu
  - karjatalouskoulu
  - maatilatalouden/maatalousalan perustutkinto
  - karjatalouden koulutusohjelma
  - opistotason koulutus esim. agrologi
  - agrologi AMK
  - hevostalouden tutkinto
  - oppisopimuskoulutus
  - omalta tilalta tai muutoin hankittu kokemus
  - joku muu, mikä _____
6. Tilojen tuotantosuunta, joilla olet työskennellyt viimeisen vuoden aikana useammin kuin kerran
  - maitotila
  - emolehmätila
  - väli- tai loppukasvattamo
  - sikala
  - hevostila
  - lammastila
  - turkistila

7. Minkä tyyppisillä maitotiloilla olet työskennellyt viimeisen vuoden aikana useammin kuin kerran?
- parsinavetta
  - pihatto (asemalypsy)
  - robottinavetta
8. Oman osaamisen arviointi, numeroi seuraavat vahvimmasta heikoimpaan (vahvin 1 ja heikoin 8)
- Lypsy ja lypsyhygieniä
  - Eläinten hoito ja niiden hyvinvoinnista huolehtiminen
  - Kiimantarkkailu
  - Ruokinta
  - Työkoneiden hallinta
  - Atk-laitteiden hallinta
  - Ihmissuhdetaidot
  - Tuotantohygienia/siisteys
9. Kuinka kiinnostunut olisit kehittämään ammatillista osaamistasi?
- erittäin kiinnostunut
  - melko kiinnostunut
  - en kovin kiinnostunut
  - en lainkaan kiinnostunut
10. Jos vastasit ”en lainkaan kiinnostunut”, miksi? _____
11. Mikä innostaisi kouluttautumaan lisää?
- oman ammattitaidon kehittäminen
  - mahdollisuus uusiin työtehtäviin
  - mahdollisuus parempaan palkkaan
  - muu syy, mikä? _____
12. Millaiseen koulutukseen olisit valmis osallistumaan?
- 2-3 tunnin koulutus
  - 1-2 päivän koulutus, luentotyyppinen
  - 1-2 päivän koulutus, käytännönläheinen esim. tilalla järjestetty
  - pidempi kurssi
  - oppisopimuskoulutus
  - jokin muu mikä? _____
13. Koetko koulutuksen olevan
- mukavaa vaihtelua ja irtautumista päivittäisestä työstä
  - lisätaakka töiden lisäksi
  - täysin turhaa

Liite 2

LOMITTAJIEN KOULUTUSSUUNNITELMA 2018–2020**2018**

- Eläinten ensiapu ja lääkintä (kaikki, toukokuu)
- Eläinten turvallinen käsittely (kaikki, joulukuu)
- Ensiapukurssi (kertaus, Halsua, Veteli ja Kaustinen)
- Robottikoulutus Lely ja sen lisälaitteiden käyttö (tilalla, noin 8 lomittajaa)
- Aperuokinta ja aperuokinnan koneet (luento + tilalla, noin 10 lomittajaa)

2019

- Työturvallisuus, -ergonomia ja -hyvinvointi (kaikki, toukokuu)
- Tuotantohygienia (kaikki, joulukuu)
- Robottikoulutus VMS ja sen lisälaitteiden käyttö (tilalla, noin 8 lomittajaa)
- Sikakurssi (15 lomittajaa)
- Rehunjakovälineiden ja pienkuormaimen käyttökoulutus (tarvitseville)

2020

- Utareterveys, utaretulehduksien tunnistaminen ja hoito (kaikki, toukokuu)
- Vasikoiden hoito (kaikki, joulukuu)
- Robottikoulutus, Lely/VMS ja lisälaitteet